

*Maciej J. Nowak**

**„ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ LOKALNY – INSTRUMENTY
WSPARCIA” – KONFERENCJA NAUKOWA SZCZECIN –
SZTOKHOLM – HELSINKI**

W dniach 15–20 maja 2009 r. odbyła się kolejna Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Zrównoważony rozwój lokalny – instrumenty wsparcia”. Organizatorami konferencji były Katedra Doradztwa w Agrobiznesie (kierownikiem jest prof. dr hab. Antoni Mickiewicz) oraz Katedra Prawa i Gospodarki Nieruchomościami (kierownikiem jest prof. dr hab. Teodor Skotarczak) Wydziału Ekonomicznego Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie oraz Stowarzyszenie Naukowe Instytut Gospodarki i Rynku (prezesem jest dr Jarosław Senczyszyn). Konferencja została połączona z wyjazdem studyjnym do Skandynawii (Sztokholm–Helsinki). Uczestnikom spotkania rozdawano trzytomową monografię złożoną z recenzowanych artykułów badawczych przygotowanych przez ośrodki naukowe z całej Polski.

Obrady były prowadzone przez prof. dr hab. Bogdana Wawrzyniaka z Katedry Doradztwa i Ekonomiki Rolnictwa Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy oraz przez prof. dr hab. Teodora Skotarczaka. Wygłoszone na konferencji referaty podejmowały wiele istotnych problemów. Prof. dr hab. Waldemar Czternasty z Katedry Makroekonomii i Gospodarki Żywnościowej z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu zajął się wykorzystywaniem funduszy unijnych przez małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP) na obszarach wiejskich w Wielkopolsce. Prelegent stwierdził, iż lokalizacja MSP (na terenie miasta bądź wsi) nie odgrywa istotnej roli w sposobie wykorzystania funduszy Unii Europejskiej w bieżącej działalności firm. Natomiast innowacyjność produktowa częściej jest wprowadzana przez firmy działające w mieście niż te zlokalizowane na obszarach wiejskich. Tak więc przedsiębiorstwa umiejscowione poza miastem powinny w przyszłości poczuć potrzebę konkurowania w oparciu o działania innowacyjne. Prof. dr hab. Ludosław Drelichowski z Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy przedstawił koncepcję zastosowań idei zrównoważonego rozwoju poprzez zarządzanie wiedzą w warunkach występowania zjawiska kryzysu finansowego gospodarki. Profesor stwierdził, że wprowadzenie elektronicznej sprawozdawczości 1 stycznia 2009 r. stworzyło

* Katedra Prawa i Gospodarki Nieruchomościami Wydział Ekonomiczny Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie.

przesłanki do wdrożenia specjalizacji poszczególnych urzędów statystycznych w różnych obszarach statystyki publicznej. Monitorowanie zmian, zwłaszcza jeśli chodzi o rozwój przedsiębiorczości na terenie poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego, stanowi aktualne wyzwanie dla świata nauki. Profesor podkreślił, że niezbędne jest również przywrócenie znaczenia dobrych tradycji w efektywnym stosowaniu coraz bardziej zaawansowanych metod analizy finansowej. Konieczne jest także wypracowanie standardów i parametrów analizy oraz zasad ich interpretacji, które pozwolą uniknąć elementarnego ryzyka wynikającego z zamierzeń celowego wprowadzenia w błąd partnera biznesowego, widocznego na przykładzie działań Bernarda Madoffa w USA.

Profesorowie Włodzimierz Kaczocha i Jan Sikora z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu zajęli się kulturowymi aspektami rozwoju wsi w kontekście projektowania rozwoju obszarów wiejskich w świetle badań socjologicznych. Zdaniem autorów kapitał kulturowy na wsi istnieje na bardzo niskim poziomie w zakresie kompetencji zawodowych, a w zakresie kompetencji kulturowych sytuuje się na poziomie wtórnego analfabetyzmu. Niski jest również kapitał społeczny, uznawany za obiektywny czynnik rozwoju gospodarczego. Jednakże dokonująca się pragmatyzacja świadomości indywidualnej rolników i mieszkańców wsi pozwala żywić przekonanie, że większość z nich zaangażuje się w modernizację. Powyższe tezy wywołały dyskusję, w której udział wziął między innymi prof. dr hab. Andrzej Czyżewski z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, współautor wystąpienia „Budżet rolny w Polsce w długim okresie 1997–2009; konkurencyjność celów w aspekcie proporcji i dynamiki wydatków”. W tym ostatnim wystąpieniu, opartym między innymi na doświadczeniach profesora jako eksperta w Sejmie RP, wskazano, że relacja wydatków na rolnictwo, rozwój wsi i rynki rolne w ujęciu względnym wyraźnie wskazuje na preferencję w finansowaniu rozwoju wsi, istotnie umocnioną po integracji z Unią Europejską. Zarazem podkreślono rzeczywisty wzrost udziału wydatków na sektor rolny, wieś i obszary wiejskie w Polsce w ogólnych wydatkach budżetu przy istotnie wyższej zmienności badanych wielkości.

Dr Łukasz Popławski z Katedry Ekonomii Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie zajął się problematyką finansowania ochrony środowiska przez fundusze lokalne, a mgr Barbara Kiełbasa z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie i dr Jarosław Senczyszyn z Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie – obowiązkami rolnika i doradcy rolnego wynikającymi z implementacji nowych zasad pozyskiwania dopłat bezpośrednich w Polsce. Z tego ostatniego referatu wynikał m.in. wniosek, że doradcy rolni są dobrze przygotowani do pełnienia nowych funkcji oraz wypełniania swoich zadań, z tym że głównym kierunkiem ich specjalizacji powinny być metody oraz źródła pozyskiwania środków finansowych z Unii Europejskiej. Wśród prelegentów na konferencji znalazł się również prof. Matej Polak z Uniwersytetu Ekonomicznego w Bratysławie, zajmujący się ekonomicznymi i środowiskowymi aspektami produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Podkreślił między innymi, iż Unia Europejska stara się zdobyć sławę dzięki wykorzystaniu odnawialnych źródeł

energii. Niska wartość energetyczna surowców ze źródeł odnawialnych wpływa negatywnie na koszty transportu i składowania, co warunkuje regionalny charakter użycia sprzętu do przygotowania paliwa, wytworzenia energii elektrycznej i wytworzenia ciepła. Skutkiem tego, w opinii profesora, pozyskiwanie surowców do produkcji energii odnawialnej może zapewnić dodatkowe miejsca pracy na obszarach o słabej industrializacji i zarazem pozytywnie wpłynąć na proces ucieczki ludności z terenów ekonomicznie ubogich.

Należy podkreślić, że konferencja miała zakres międzynarodowy, a podejmowana na niej tematyka była bardzo szeroka (na co zwrócił m.in. uwagę prof. Bogdan Wawrzyniak). Tematy poruszane w artykułach wiązały się również z zagadnieniami prawnymi (np. problem partnerstwa publiczno-prywatnego przybliżony przez prof. Skotarczaka), zagadnieniami z zakresu stosunków międzynarodowych (zwłaszcza artykuł dr Katarzyny Czerewacz z Politechniki Białostockiej), a także ochrony środowiska (artykuł dr. Bartosza Mickiewicza z Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego oraz dr. Wojciecha Gotkiewicza z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego na temat strategii rozwoju wybranych gmin objętych programem „Natura 2000” oraz artykuł mgr Katarzyny Balcerowicz z Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego, poświęcony rozwojowi turystyki na obszarach przyrodniczo cennych). W dwóch artykułach poruszony został również problem funkcjonowania obszarów metropolitalnych (dr Maciej Nowak – Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny: „Gospodarka nieruchomościami gminnymi w wybranych gminach ze strefy oddziaływania Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego”, dr Maciej J. Nowak, mgr Katarzyna Balcerowicz „Wydatki na szkolnictwo w gminach strefy zewnętrznej Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego”). Należy w tym miejscu wspomnieć również o artykule prof. dr. hab. Antoniego Mickiewicza oraz prof. dr. hab. Bogdana Wawrzyniaka na temat realizacji niektórych działań w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, którego podstawowym celem jest realizacja koncepcji wielofunkcyjności rolnictwa i obszarów wiejskich, zakładającej wzmocnienie ekonomiczne gospodarstw rolnych i wzrost konkurencyjności sektora rolno-spożywczego z jednoczesnym zapewnieniem instrumentów na rzecz różnicowania działalności gospodarczej w kierunku pozyskania i stworzenia alternatywnych źródeł dochodów mieszkańcom wsi.

Podsumowując, należy stwierdzić, że omówione spotkanie naukowe niewątpliwie ubogaciło spojrzenie na wiele problemów związanych z rozwojem lokalnym, zarówno z merytorycznego, jak również metodologicznego punktu widzenia. Wydana monografia, której dokładna prezentacja zajęłaby znacznie więcej miejsca, podejmuje zróżnicowane, ale ważne i aktualne problemy naukowe. Wypada wyrazić nadzieję, iż problematyka podjęta na konferencji „Zrównoważony rozwój lokalny – instrumenty wsparcia” będzie kontynuowana w dalszych publikacjach i pracach.